

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII
PLENUL

HOTĂRÂREA nr.482
din 19 octombrie 2005

Având în vedere propunerile Serviciului de integrare europeană și relații internaționale din nota nr.1343/SIERI/17.10.2005, privind aprobarea proiectelor „Criterii și ghid de interviu pentru evaluarea candidaților la funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție”.

Pornind de la necesitatea ca procedura de selecție a candidaților pentru funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție să se realizeze pe baza unor criterii obiective și transparente,

Având ca repere cerințele funcției de magistrat în sistemul juridic românesc și, corespunzător, profilul de personalitate al magistratului, ca fiind criterii generale care orientează procesul de selecție a judecătorilor la Înalta Curte de Casație și Justiție,

În temeiul dispozițiilor art. 37 lit. d) din Legea 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII
HOTĂRĂȘTE

Art.1- Aprobă „Ghidul de interviu pentru evaluarea candidaților la funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție”, cu valoare orientativă, anexă la prezenta hotărâre.

Art.2 – Prezenta hotărâre se transmite Direcției resurse umane și organizare și Direcției de Integrare Europeană, Relații Internaționale și Implementarea Programelor Phare.

Dată în București, la data de 19 octombrie 2005

PREȘEDINTE,

Judecător dr. DAN LUPĂȘCU

Criteria și ghid de interviu pentru evaluarea candidaților la funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție

Cerințele funcției de magistrat în sistemul juridic românesc și, corespunzător, profilul de personalitate al magistratului reprezintă criteriile generale care orientează procesul de selecție a magistraților de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Lista completă a *criteriilor de selecție* este lista *competențelor* din profilul magistratului¹:

1. Gândire independentă/critică
2. Integritate/consistență cognitiv-morală
3. Conștientizare socială și angajament
4. Predispoziție pentru muncă intensă și învățare profesională continuă; autenticitate (identificare cu valorile profesiei de magistrat) și motivare intrinsecă a activităților profesionale
5. Comunicare clară și logică, receptivitate față de orice informație care ar putea îmbunătăți calitatea opiniei; autocontrol.
6. Conștiinciozitate, diligență, respect colegial.

Pentru a fi utilizate în procesul de selecție, *criteriile generale* trebuie însoțite de *criterii specifice*, adică de *comportamente diferențatoare* (care fac diferența între candidatul potrivit și cel mai puțin potrivit).

În această lucrare prezentăm criteriile și comportamentele la care putem avea acces prin interviuarea candidatului².

Imparțialitate

Intrebarile trebuie să determine dacă un candidat este sau poate fi imparțial ca judecător: Poate această persoană să dea șanse egale de exprimare părților înainte de a-și face o imagine clară care să stea la baza unei decizii în instanță?

INTREBĂRI care solicită:

1. exemple din cazuri reale, din care să reiasă felul cum **grija pentru o informare completă i-a corectat** lui, și colegilor din complet o **opinie** juridică aproape complet conturată în rezolvarea unui caz;
2. exemple despre felul în care **rezistența la presiunea psihologică resimțită datorită unui avocat celebru** al uneia din părți l-a condus la aflarea unor date suplimentare pentru partea cealaltă;
3. exemple privind modul în care prin **rezistența la părerea exprimată de un coleg influent din complet** a reușit să **modifice** o opinie deja conturată;
4. exemple despre felul în care, coștientizând subiectivisme împărtășite de majoritatea colegilor din instanță, a **depășit teama de a da soluții neuzuale pentru instanța** în care a lucrat simțind că doar astfel judecata lui va fi imparțială;

5. exemple din care să reiasă faptul că este conștient de influența pe care cunoașterea convingerilor președintelui de instanță o poate avea asupra judecății proprii (daca și-a dat seama că argumentele unei părți pot fi mai seducătoare, pentru că sunt în sensul convingerilor președintelui și în ce fel a încercat să contracareze acest lucru?)
6. exemple despre felul în care a manifestat o grijă specială pentru colectarea argumentelor părții despre care în etapele incipiente ale procesului înclina să creadă că nu are dreptate;
7. exemple despre felul în care a asigurat în instanță condiții de apărare echitabile (colectare a datelor, susținere, etc.) persoanelor expuse percepțiilor nefavorabile: etnii, prostituate, femei divorțate, orientare sexuală, statut social sau economic scăzut, religie, etc.
8. exemple despre felul în care s-a străduit să nu fie subiectiv în judecarea unei anumite categorii de probleme în care se știe vulnerabil: anumite probleme sociale reglementate de justiție: chiriași vs. proprietari, etc. anumite crime.
9. Este candidatul dornic (pregătit) să-și limiteze activitățile și relațiile care ar putea interfera cu activitatea sa de judecător la Înalta Curte? (păreră sa despre cazurile de conflict de interese poate fi un indicator)
10. Este candidatul în stare să refuze cadouri? (Justificările aduse pentru cei care nu rezistă acestui lucru pot fi edificatoare)
11. exemple despre felul în care a conștientizat că laudele sau criticile ar fi putut să-i influențeze decizia într-un anumit caz.
12. Are candidatul o prea mare dorință de notorietate? Exemple despre felul în care s-a ținut departe de influența anumitor grupuri sau organizații chiar cu prețul scăderii notorietății sau popularității personale.

Integritate

INTREBĂRI:

1. Se poate cere descrierea unor situații din care să rezulte reputația de persoană care nu tolerează minciuna instituționalizată, ascunderea adevărului sau ignorarea unor proceduri de organizare defectuoasă a procedurilor de administrare a serviciului judiciar în instanțele în care a lucrat.
2. Relatări privind orice fel de măsuri disciplinare a suportat.
3. Relatări privind orice fel de inițiative personale privind stoparea unor proceduri defectuoase în instanțe.
4. Întrebări privind plata datoriilor financiare, proprii, de orice fel.
5. Exemple privind preocupări de cercetare sistematică (științifică) în domeniul moralei, conduitei etice, etc.
6. Opinii privind copierea la examene sau alte conduite neonestе.

Autocontrol (Judicial temperament)

ÎNTREBĂRI:

1. Despre **reputația de bun ascultător**.
2. Despre **reputația de păstrare a calmului sau dimpotrivă de pierdere a controlului**.
3. Despre **maniera de a intimidă prin discursul său în instanță**.
4. Despre **reputația de a face ușoară exprimarea interlocutorului în situații formale**.
5. Exemple privind modul în care tactul și diplomația l-au ajutat în aflarea **adevărului**.
6. Exemple privind modul în care atenția la contribuțiile unui coleg din complet l-au ajutat să progreseze în formarea opiniei juridice.
7. Exemple privind **ajustarea contribuției proprii la formarea opiniei juridice, ca urmare a atenției și încrederii în contribuție unui coleg de complet**.
8. Exemple de **sprijin a opiniei juridice minoritare la un moment dat, în scopul unei judecăți corecte**.
9. Exemple **considerație față de opiniile juridice și organizatorice ale subalternilor**.
10. Exemple de **situații dificile în care amănifestat reținere și autocontrol**.
11. Despre **reputația de creare a senzaționalismului în instanță**.
12. Despre **reputația privind stilul său de conducere (corcitiv, etc.)**
13. Despre **reputația de persoană arogantă, irascibilă sau tiranică**.

Disponibilitate pentru muncă intensă; diligență

INTREBĂRI:

1. Exemple de **efort susținut pentru a duce la bun sfârșit un caz dificil**: se urmărește păstrarea standardelor ridicate (prin studierea noii legislații, literaturii, procedurii, consultarea colegilor competenți, profesorilor universitari) pe toată durata desfășurării procesului, în ciuda dificultăților, presiunilor pentru judecarea rapidă, fricii de consecințe neplăcute.
2. Exemple privind **felul în care timpul suplimentar alocat unui caz (timp alocat studiului, cercetării unui anumit principiu juridic sau instituție juridică) i-a prilejuit satisfacția unei opinii competente care a fost acceptată de colegii din complet**.
3. Exemple despre modul în care **delegarea unor părți de activitate a condus la îmbunătățirea întregului**.
4. Despre **reputația sa de judecător care reușește să se pregătească în timp util, despre punctualitatea lui, temeinicia sau superficialitatea lui**.
5. Despre **felul în care a reușit judecarea la timp a unui caz dificil**.

Priceperi profesionale: gândire critică, independentă în chestiuni juridice

ÎNTREBĂRI:

1. Despre perioadele inițiale (de practică, de lucru într-o specializare, de conducere a completului). În relatările candidatului privind experiențele profesionale se **evaluează** modul în care a urmărit, conștient și consecvent progresul propriu, preferința pentru căutarea personală a informației de specialitate *versus* mulțumirea cu soluții primite de la alții, situații în care a recunoscut pentru sine sau în fața colegilor o pregătire specifică insuficientă, modul în care se bizuie pe rutine preluate sau încearcă să **inoveze**, atitudinea de a se pune la adăpostul opiniei șefului sau dimpotrivă provocarea rutinelor.
2. Despre întinderea și profunzimea experienței juridice a candidatului. Exemple edificatoare în privința studierii pasionate a unor instituții juridice, legi, procedură juridică. (Se urmărește autenticitatea actului de cercetare științifică prin depistarea motivației care a susținut efortul - plăcerea intrinsecă activității de cercetare a instituției, dorința constantă de îmbunătățire a serviciului de justiție, creșterea notorietății personale, îndeplinirea cerințelor de promovare într-un post, etc. Vor fi evitate întrebările directe privind intensitatea sau felul motivelor; natura motivației este implicită experienței relatate).
3. Prezentarea **rezumatului unui articol publicat**. În discursul candidatului se urmărește: Dacă a scrierea lucrării a răspuns unei nevoi autentice a domeniului; dacă scopul lucrării sale îi este clar; dacă tipul de investigație științifică este adecvat scopului; dacă studiul are coerență; dacă i-a găsit aplicații, etc.,
4. Dacă este la curent cu schimbări importante ale legislației și a reflectat asupra consecințelor: care sunt rezultatele reflecțiilor (opiniile, atitudinile candidatului) asupra modificărilor unei legi, proceduri, etc. Cum le gestionează?
5. Exemple privind consecințele profesionale - pentru sine și pentru instanța din care face parte - ale participării la un anumit curs sau seminar; ale unei inițiative de autoperfecționare.
6. Opinia privind capacitate de învățare a diferitelor categorii de judecători: (În discursul candidatului se urmărește natura factorilor cărora le atribuie eficiența învățării individuale: ex. leagă capacitatea de învățare numai de factori exteriori cu legătură cel mult indirectă cu eficiența învățării: tinerii învață mai mult și mai ușor; vârstnicii sunt mai buni pentru că au experiență; participarea la cursuri echivalează cu învățarea, etc. O atitudine opusă este aceea care evită explicarea diferențelor de capacitate de învățare prin cauze des invocate, de tipul celor de mai sus, care **asociază competența pentru învățare de indicatori precum sensibilitatea la schimbările domeniului, consistența efortului de însușire a noilor informații, manifestarea constantă a curiozității față de evoluția unor principii juridice**. În explicațiile candidatului absența competenței de învățare continuă este asociată rezistenței la cunoștințe nefamiliare despre care neobișnuit să învețe continuu spune prea frecvent că sunt inadecvat formulate, ori nepractice, ori cu totul în afara intereselor lui profesionale).
7. Despre modul în care și-a îndeplinit calitatea de maestru. (În relatarea situațiilor de învățare pe care le-a creat pentru cei instruiți vor fi evaluate opiniile privind natura și

tipurile de învățare profesională preferate de candidat: dacă fostul maestru înțelege învățarea ca prezentare preluare de informații sau dimpotrivă ca suită de categorii de exerciții în care se formează competențe pe care le poate defini simplu, etc.).

Fișă de evaluare individuală¹⁰

Numele candidatului:

Intervievator:

CRITERII	SCOR
Imparțialitate	Scor general 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
a) grija pentru o informare completă i-a corectat lui, și colegilor din complet o opinie juridică	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
b) felul în care rezistența la presiunea psihologică resimțită datorită unui avocat celebru al uneia din părți l-a condus la aflarea unor date suplimentare pentru partea cealaltă	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
c) rezistența la părerea exprimată de un coleg influent din complet a reușit să-i modifice o opinie deja conturată	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
d) a depășit teama de a da soluții neuzuale pentru instanța	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
e) este conștient de influența pe care cunoașterea convingerilor președintelui de instanță o poate avea asupra judecății proprii (dacă și-a dat seama că argumentele unei părți pot fi mai seducătoare, pentru că sunt în sensul convingerilor președintelui)	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
f) grijă specială pentru colectarea argumentelor părții despre care în etapele incipiente ale procesului înclina să creadă că nu are dreptate	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
g) a asigurat în instanță condiții de apărare echitabile (colectare a datelor, susținere, etc.) persoanelor expuse percepțiilor nefavorabile: etnii, prostituate, femei divorțate, orientare sexuală, statut social sau economic scăzut, religie, etc	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
h) s-a străduit să nu fie subiectiv în judecarea unei anumite categorii de probleme în care se știe vulnerabil: anumite probleme sociale reglementate de justiție: chiriași vs. proprietari, etc. anumite crime	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

i) ste dornic (pregătit) să-și limiteze activitățile și relațiile care ar putea interfera cu activitatea sa de judecător la Înalta Curte? (părea sa despre cazurile de conflict de interese poate fi un indicator)	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
j) este candidatul în stare să refuze cadouri?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
k) a conștientizat că laudele sau criticile ar fi putut să-i influențeze decizia într-un anumit caz	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
l) are candidatul o prea mare dorință de notorietate? (obs. Scor ridicat = dorință de notorietate redusă)	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Integritate	Scor General: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
a) reputația de persoană care nu tolerează minciuna instituționalizată, ascunderea adevărului sau ignorarea unor proceduri de organizare defectuoasă a procedurilor de administrare a serviciului judiciar în instanțele în care a lucra	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
b) orice fel de măsuri disciplinare a suportat	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
c) orice fel de inițiative personale privind stoparea unor proceduri defectuoase în instanțe.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
d) plata datoriilor financiare, proprii, de orice fel	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
e) preocupări de cercetare sistematică (științifică) în domeniul moralei, conduitei etice, etc.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
f) opinii morale privind copierea la examene sau alte conduite neonest	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Autocontrol (Judicial temperment)	Scor general 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
a) reputația de bun ascultător.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
reputația de păstrare a calmului sau dimpotrivă de pierdere a controlului	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
b) maniera de a intimida prin discursul său în instanță (Obs. Discurs de intimidare= scor redus)	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
c) reputația de a face ușoară exprimarea interlocutorului în situații formale	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
modul în care tactul și diplomația l-au ajutat în aflarea adevărului	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
d) modul în care atenția la contribuțiile unui coleg dincomplet l-au ajutat să progreseze în	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

formarea opiniei juridice	
e) ajustarea contribuției proprii la formarea opiniei juridice, ca urmare a atenției și încrederii în contribuția unui coleg de complet	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
f) sprijinul opiniei juridice minoritare, la un moment dat, în scopul unei judecări corecte	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
g) considerație față de opiniile juridice și organizatorice ale subalternilor	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
h) situații dificile în care amănifestat reținere și autocontrol	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
i) reputația de creare a senzaționalismului în instanță (obs. apetența pentru senzațional=scor redus)	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
j) reputația de persoană arogantă, irascibilă sau tiranică(obs. aroganță ridicată=scor redus)	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Disponibilitate pentru muncă intensă; diligență	Scor general 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
a) efort susținut pentru a duce la bun sfârșit un caz dificil	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
b) felul în care timpul suplimentar alocat unui caz (timp alocat studiului, cercetării unui anumit principiu juridic sau instituție juridică) i-a prilejuit satisfacția unei opinii competente	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
c) modul în care delegarea unor părți de activitate a condus la îmbunătățirea întregului	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
d) reputația sa de judecător care reușește să se pregătească în timp util, despre punctualitatea lui, temeinicia sau superficialitatea lui	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
e) felul în care a reușit judecarea la timp a unui caz dificil	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Priceperi profesionale: gândire critică/independentă în chestiuni juridice	Scor general 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
a) modul în care a urmărit, conștient și consecvent progresul propriu, preferința pentru căutarea personală a informației de specialitate <i>versus</i> mulțumirea cu soluții primite de la alții, situații în care a recunoscut pentru sine sau în fața colegilor o pregătire specifică insuficientă, modul în	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

care se bazează pe rutine preluate sau încearcă să inoveze , atitudinea de a se pune la adăpostul opiniei șefului sau dimpotrivă provocarea rutinelor	
b) întinderea și profunzimea experienței juridice a candidatului . Exemple edificatoare în privința studierii pasionate a unor instituții juridice, legi, procedură juridică	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
c) rezumatul unui articol publicat . În discursul candidatului se urmărește: dacă a scris scrierea lucrării a răspuns unei nevoi autentice a domeniului ; dacă scopul lucrării sale îi este clar ; dacă tipul de investigație științifică este adecvat scopului ; dacă studiul are coerență ; dacă i-a găsit aplicații , etc	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
d) este la curent cu schimbări importante ale legislației și a reflectat asupra consecințelor : care sunt rezultatele reflecțiilor (opiniile, atitudinile , etc. candidatului) asupra modificărilor unei legi, proceduri , etc.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
e) consecințele profesionale - pentru sine și pentru instanța din care face parte - ale participării la un anumit curs sau seminar ; ale unei inițiative de autoperfecționare	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
f) corectitudinea explicațiilor privind nevoia capacității de învățare continuă a judecătorului : rolul factorilor cu influență indirectă (ex. vârstă, participare la cursuri) vs. rolul factorilor cu influență directă (ex. dovezi de atitudine epistemică, deschidere față de cunoștințe nefamiliare) în determinarea eficienței învățării individuale	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
g) modul în care și-a îndeplinit calitatea de maestru : dacă fostul maestru înțelege învățarea ca prezentare preluare de informații sau dimpotrivă ca suită de categorii de exerciții în care se formează competențe - pe care candidatul le poate defini, exemplifica , etc.)	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

¹ vezi lucrarea *Profilul magistratului în sistemul juridic din România*, CSM, septembrie, 2005.

² vezi anexa acestei lucrări: *Fișa de evaluare individuală*

³ Pentru completarea acestei fișe se utilizează lucrarea: *Criterii și ghid de interviu pentru evaluarea candidaților la funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție*